

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte

Dela Reuniune.

Comitetul Reuniuni Economice din Orăștie, atrage luarea aminte a economilor nostri din loc și din jur, că membrii acestei Reuniuni pot folosi, pe lângă taxe foarte neînsemnate, următoarele mașini agricole:

1. *Mașina de sămănat* a Reuniunii, o unealtă din cele de mai mare folos pentru sămănători; căci cruță foarte mult la sēmēnță.

2. *Ghilăul de fēnațe* al Reuniunii, o unealtă de mare însemnătate pentru oblierea fēnațelor celor stricate de mușinoaie. Treci odată cu el peste fēnaț, acum după ce s'a zbicit pământul, și el îți lasă locul oblu, prin ce se câștigă și iarbă mai multă și e mare spor la cosit și adunat.

3. *Grapa de lanț* a Reuniunii, neprețuita grapă, cu care se scormonește țelina primăvara, ca să rupă mușchiul spre a crește iarba neîmpedată de el. Pe fēnațe ce n'au fost grăpate de ani de zile, câștigi prin asta acuși la tot carul de fēn, al doilea car.

4. În sfîrșit membrii Reuniunii vor trage mare folos din *altoile* pe care le vor primi dela Reuniune ăștan. Fiecare va căpeta preț cel puțin de două-ori atâta cât a plătit el taxă de membru. Și numai la altoi atâta folos, afară de folosul ce-l va avea întrebuițând mașinile de mai sus!

Economii ce-și înțeleg propriul bine, grăbească dar' a să scrie de membri!

La începutul primăverii.

Cu cât dor așteaptă plugarul acest anotimp! Și totuși adesea nu face cea mai bună întrebuițare de el.

Gânditu-s'au oare mulți din plugarii nostri, ce ar fi de făcut acum,

pentru îmbunătățirea plugăriei lor? Luat-au mulți din ei hotăriri tari de a porni o învoire într'o privință sau în alta? Și adunatu și-aucele trebuincioase pentru îndeplinirea acestor hotăriri?

Ne temem, că nu.

Una o știm, și anume, că fiecare plugar cu venirea primăverii se apucă din nou de lucrurile sale obicnuite: samănă ce poate, risipește mușinoaie din livezi și grădini, mai face șanțuri și brezde de scurgere în holde și livezi, cară gunoiu, gâtește pari de viie, puțini de tot mai mișcă câte ceva prin grădină și stupină.

Dar' pe lângă lucrările obicnuite, eată de ce ne-ar plăcea să se apuce acum economii nostri.

Înainte de toate ni-ar face mare bucurie, dacă mulți din cetitorii acestei foi ar fi luat hotărîrea să samene trifoiu roșu în unele holde de toamnă, și dacă și-ar fi agonisit sēmēnța trebuincioasă. Tot așa de mult ne-ar îmbucura, dacă cutare parte a grădinei, sau cutare bucată de loc din apropierea satului, ar sămăna-o cu lucernă.

Nu mai puțin ne-am înveseli, aflând că se fac încercări numeroase cu cultivarea napilor de nutreț și de zăhar.

Numărul învoirilor, ce trebuie făcute în ale plugăriei, însă nu e sfîrșit. În câte comune se vor fi luat oare măsurile de lipsă pentru cumpărarea unei grape de fēnațe, care, scormonind pământul dintre ierburi și smulgând mușchiul, scoate livezile din boală și ajută aproape ca și gunoarea?

În câte comune se vor fi sfătuit oamenii mai înadins să cumpere mașini de sămănat și săpat, cu cari se cruță sēmēnța pe jumătate și se îpuținează cheltuelile?

Câți din oamenii nostri își vor fi zis cu destulă hotărîre: în grădina mea n'a fost până acum nici pomeană de pom și de legume, oare n'a sosit timpul să fac altă lege în această privință? Câți din plugarii nostri vor săpa

acum 3—4 straturi, sămănând salată, morcovi, pētrângei, ceapă și alte legume? câți vor aduce din pădure 5—10 pădureți de mēr și pēr pentru a-i planta în grădină și altoi? Și mai cu samă, câți vor cumpēra altoi de soiu ales, pentru-ca și mai îngrabă să ajungă la folos din pomărit?

Câți, ademeniți de repetițele îndemnuri împărțite în această foaie, se vor fi hotărît a prăsi stupi, și cu chipul acesta a aduce bine și îndestulare în casele lor?

Și câți vor fi hotărîți cu tot îndinsul să-și îmbunătățească soiul animalelor de casă, măcar prin cumpărarea unei vițele de soiu aievea ales?

Multe sfaturi și îndemnuri bune se dau într'o foaie ca „Bunul Econom“. Ținta acestora este, ca ele să fie nu numai cetite, ci mai cu samă urmate.

Ne-am bucura deci din inimă, dacă cu venirea primăverii, frații plugari ar începe măcar cu unele din învoirile, cari li-le am rechemat în aducerea aminte.

Să ne creadă, că numai așa făcând, va veni peste dînșii și deodată și peste întreagă nația noastră primăvara unei vieți mai fericite.

AGRICULTURA

Modurile de îmbunătățire a culturii pământului.

E de netăgăduit, că modurile de lucrare a pământului au trecut în timpul din urmă și necurmat trec prin schimbări mari și de multe feluri. Schimbările aceste toate ținesc la îmbunătățirea modului de lucrare a pământului, și de fapt se și poate vedea chiar și la noi un început de îmbunătățire în toate părțile. Pluguri, grape și mașini aievca bune se respândesc cu repejune până și în cele mai ascunse comune. Acestor unelte și mașini sunt de a se mulțami în mare parte munca

mai spornică și împreună cu mai puține cheltueli, cum și roadele mai îmbelșugate ale câmpurilor noastre.

Acest mod de îmbunătățire a lucrării pământului însă nu este nici pe departe îndestulitor; căci singur cu producerea de bucate în locurile de arat, nu mai merge. Ori-câtă stăruință am pune să îmbunătățim treptat și simțitor agrii nostri numai prin sămânarea grâului, cucuruzului, lăsarea ogorului și prin gunoie, nu ne va fi cu putință. Modul acesta de lucrare este de mult părăsit în alte țeri, ce au ajuns la o stare mai înfloritoare tocmai rupându-o cu greșelile trecutului.

Noi încă trebuie să facem așa; cu cât mai îngrabă cu atât mai bine. Anume: vom introduce plantele de nutreț, îndeosebi trifoiul și lucerna, dar nu numai ici-colea, ca de pomeană, ci peste tot unde pământul le prieste, astfel, ca cu timp nici un pas de loc din hotarele noastre să nu rămână numai pe lângă cultura grâului și cucuruzului. Unde se urmează așa, pământul se îmbunătățește văzând cu ochii. Și îmbunătățirea aceasta este prea firească; pentru-că, ajungând la mult nutreț, putem ținea vite mai multe și mai bune, dela cari producem gunoiu mai mult, ce se întoarce earăși în folosul pământului, îmbunătățindu-l an de an, în măsură tot mai mare.

Acest pas este cel dintâi și cel

FOIȚĂ

O MAMĂ

— Și se-mi scrii George dragă, se-mi scrii cum vei ajunge.

— Da mamă!...

Și George se sui în trenul, care peste puțin timp se puse în mișcare.

Lelea Sanda rămase pe loc privind dealungul șinelor, urmărind cu ochii trenul care dispărură după o cotitură, ducând cu el singurul ei dor — norocul ei tot!... Și fără să vrea gândurile o năpădiră:

Când a rămas văduvă, George al ei era de doisprezece ani.

Văzându-se singură, fără nici un sprigin, a voit să-și ție acasă băiatul, care tocmai isprăvisse școala din sat; dar' învățătorul a sfătuit-o să-l trimită la școală înainte, la școala din oraș, fiind-că băiatul e deștept și cu dor de

mai însemnat, care neapărat trebuie să-l facem pentru îmbunătățirea modurilor de lucrare a pământului. Dela el atirna grabnica ridicare sau prăbușire a plugarului român. Și tocmai de aceea stăruim atât de adeseori și cu atâta zor. Dorim ca frații plugari să se împretinească cât mai neîntârziat cu gândul că modul de purtare a plugăriei noastre este învechit și trebui, schimbat cu altul mai potrivit împrejurărilor în cari trăim.

De odată cu schimbarea asupra căreia stăruim, ar trebui să se are din an în an mai afund, să se întrebuițeze var nestîns și alte soiuri de îngrășăminte măestrite, tot atâtea lucruri, cari s'ar putea introduce fără mari greutate pretutindenea.

Pământul și clima priincioase lucernei.

Rădăcinile lucernei străbat la o adâncime de peste 1 metru până la 4 și mai mulți metri, pentru a afla materiile trebuincioase spre nutriție. Ea cere deci un pământ bun până la o mare adâncime. Și nu hotărăște atâta bunătatea pătorei deasupra, cât mai cu samă bunătatea straturilor la adâncime. Isbutește în pământul lutos, de mijloc lutos, chiar și în cel nêsipos, dacă e destul de gras și conține mult var. Dacă stratul deasupra e destul de bun și gras, lucerna isbutește chiar și în

învătătură... Orașul era aproape ca la o îpușcătură bună, și l'a trimis. Dimineața ea se scula de cum se lumina, și-i punea într'o legătură de-ale mîncării. George își strângea cărțile și pleca, ear' seara se întorcea acasă. Și așa a isprăvit George al ei școala și din oraș. Nu-i vorba, mult chin a tras ea: și-a vîndut și casa de zestre în care s'a născut și s'a măritat; a cheltuit și ce brumă îi mai rămăsese dela bietul răposat, de i-a cumpărat băiatului haine și cărți, dar' nu i-a părut rău, căci îl avea mereu lângă dînsa... Acuma însă el a plecat mai departe, tocmai la București, să isprăvească și școala de acolo. Și acum ea n'a voit să-l mai lase să plece; dar' el a plîns, s'a rugat, i-a zis că pentru fericirea lui se duce, că vrea să se facă avocat... și de!... mamă nu-i?... Și care mamă nu dorește fericirea copilului ei?...

— Hei, la o parte de acolo, n'auzi că vine trenul?...

întemplarea, că pătura dela afunzime este mai slabă.

Lucerna se cultivă în multe țeri. În patria noastră încă se cultivă, nu însă în măsură de ajuns ci, cum s'ar zice, numai ca de sēmēntă; cu toate că prin o cultură mai întinsă a ei s'ar putea face un frumos pas cătră o mai bună economie și prin aceasta cătră bunăstare.

Unde isbutește vița de viie și cucuruzul, isbutește de obicei și lucerna. În urmăre îi place în locurile din fața soarelui. De secetă suferă mai puțin ca ori-care plantă de nutreț. În anii ploioși nu dă roade bogate, și peste tot în locurile cu clima umedă nu isbutește. Nici la munte, unde se întemplă ploi dese, lucerna nu prea isbutește.

Din cele spuse până aici se poate vedea, cam în ce locuri se poate cultiva cu folos această plantă. Recomandăm cu totînadinsul cultura lucernei, ca a unei plante de nutreț prea folositoare.

ROMUL SIMU

POMĂRIT

Insemnătatea culturii pomilor.

Nici chiar în comunele, unde locuitorii lor se îndeletnicesc mai înadins cu cultura pomilor, nu sunt pomi în număr de ajuns și nu, mai cu samă,

Și lelea Sanda se trezi din visurile ei. Un alt tren intra în gară; dar' acela cu George al ei cine știe unde o fi acum? Și ochii i-se umplură de lacrimi... Incet, încet o porni spre sat. Ajunsă acasă isbucni în plîns. O, ce pustie i-se părea casa toată! Și plîngea, plîngea ca un copil. Câteva cumbre vecine căutau s'o mîngăie:

— »Vai de mine soro, ce te bocești așa? Doar nu l'ai înmormântat!

Las, că ai să te bucuri când îl vei vedea om mare și învățat«.

George al ei om mare!... Da, om mare, învățat și fericit!...

Și își ștergea lacrimile cu șorțul ei rupt...

* * *

George se ținea de cuvînt: scria regulat mamei sale. Lelea Sanda cum primea o epistolă dela băiatul ei dădea fuga la învățătorul satului să o cetească. Asculta cu băgare de seamă și lacrimi mari îi picurau din ochii ei:

pomi de soiu. In cele mai multe comune de ale noastre grădinile sunt cu totul lipsite de pomi. Ear' pe hotar și pe lângă drumuri abia se află pomi în părțile locuite de Români.

In același timp ne plângem de lipsă și sărăcie, de dări și tot felul de greutăți anevoe de purtat. Și totuși, cât de ușor este a alunga lipsa și sărăcia, greutățile și nevoile! Căile sunt multe; una însă din cele mai ușoare și mai îngrabă ducătoare la țintă este, fără îndoială, calea de a îmbrățișa cu toată căldura prăsirea pomilor de soiu, cu care se ne umplem grădinile, coastele dealurilor, nepotrivite pentru altceva, marginile drumurilor ș. a.

E ușoară calea aceasta, pentru-că la prăsirea și îngrijirea pomilor nu se cere atâta muncă și strădanie, ca, de pildă, la cultura viței de viie și a bucatelor. Pentru cultura viței de viie se cere zeci de lucrări în fiecare an; multe și grele lucrări sunt neapărat trebuincioase an de an și la cultura bucatelor. Nu tot așa și la cultura pomilor. Săpatul unui strat, două, pentru sămănarea simburilor, însași sămănarea, plivitul și săpatul pomișorilor, toate acestea sunt lucrări cât se poate de ușoare, ear' altoirea e aproape numai o jucărie. Sădirea pomișorilor în locul unde au să rămână pentru întreagă viața, de asemenea nu se poate asemăna cu alte lucrări grele economice.

— »Puiul mamei, pui! Cine știe când am să-l mai ved?»

Apoi își șterse lacrimile zicând:

— »Dar' tot sunt mulțumită că nu duce lipsă de nimic; căci în orașul cel mare câte nu se pot întâmpla...

Și lelea Sanda muncea toată ziua, strîngea ban lângă ban, îi lega în colțul batistei, și, cum se împlinea luna, îi trimetea pe toți lui George al ei, la București. Se gândea ce bucurie are să aibă el când va primi banii, și aștepta să primească răspunsul care nu întârzia să vie. După-ce i-o cetea învățătorul, săruta scrisoarea și o pune în fundul unui sertar lângă celelalte.

Intr'o zi primi dela George un plic mare, cum nu mai primise până atunci. Il deschise și dădă peste poza lui. Bucuria ei nu fu mică, alergă la cumetrele vecine, alergă în tot satul și pe cine întâlnea îi arăta fotografia:

— »Vezi pe George al meu, nici

Celelalte lucrări, ce trebuie săvârșite pentru-ca pomilor să le umble bine, ș. p., udarea, gunoirea, ș. a., încă sunt tot numai lucrări ușoare și, fiind vorba mai ales de grădină, care e la îndemână, ele se pot săvârși cu înlesnire printre alte lucrări, fără ca cineva să simtă ceva greutate.

De altă parte cultivate cu pomi grădinile, cari azi stau goale, ar aduce și ele folos, ear' cele de iarbă ar aduce folos îndoit și întreit, pentru-că pomii cu iarba se împretinesc. Folos și mai mare ar putea da coastele dealurilor sterpe și marginile drumurilor plantate cu pomi de soiu.

Dar' înainte de toate se cere puțină bunăvoință și pricepere. Cine vede și cunoaște folosul prăsirii pomilor și totuși nu arată bunăvoință pentru acest lucru, este dușman binelui său și fericirii sale, și cu drept cuvânt vrednic de disprețul tuturor.

Pe lângă bunăvoință se cere neapărat și ceva pricepere. Nimic însă mai ușor azi ca a-și câștiga cineva pricepere și îndemânare în cultura pomilor. In fiecare comună avem preoți și învățători, în multe și alți cărturari sau necărturari, ce se pricep la cultura pomilor. Aceștia de sigur nu vor rămânea nepăsători la rugarea celor cu tragere de inimă de a-și câștiga îndemânare în acest meșteșug prea folositor. Și ajunge o singură spră im-

nu-l mai cunoști, așa mare și gras și frumos s'a făcut... dragul mamei pui...»

Luă patru bucăți de trestie cu care încadră potretul și-l atârna de-a-supra căpătâiului ei. Când se culca îl săruta și adormea cu ochii la el; dimineața tot cu ochii la el se trezea; ear' portretul o privea din rama lui de trestie, ca și cum ochii i-s'ar fi insuflețit sub sărutările și desmerdările ei...

Au trecut patru ani de când plecase George și nici odată ca acum nu simțea Sanda mai mult lipsa lui. E un an de când, tot rărind scrisorile George ajunsese să nu-i mai scrie decât odată pe lună, când răspundea că a primit banii ce biata Sanda îi trimetea regulat; și sunt două luni de când el nu-i mai scrisese? De ce nu-i mai scria? O fi bolnav? se întreba cu grije Sanda de sute de ori pe zi. De dorul lui ea a slăbit mult, măcar că nu mai muncește; căci de ce să mai muncească? Și Sanda își repeta în minte ultima lui

preună cu însași lucrarea cutare sau cutare, pentru-ca cercând însuși să o poți săvârși. Ai văzut o singură dată cum se face sămănatul, altoitul și răsăditul pomilor, ca însuși să poți săvârși aceste lucrări.

Intrebuințați deci bine timpul lumînându-vă și asupra lucrărilor privitoare la pomărit.

Cu chipul acesta veți sporii isvoarele de câștig, veți aduce bunăstare în familie și comună, și nu veți mai avea prilej să vă mai plângeți de vremi grele și de nevoi.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Cea mai cruțătoare țeară germană. In principatul Lippe-Detmold, după o statistică publicată în foaia oficială, au fost la cele 9 bănci ale principatului, până la finea anului 1899 depuse spre păstrare 60 milioane mărci. Poporațiunea principatului fiind abia de 135.000 suflete (pe jumătata cât comitatul Hunedoarei) după numărarea dela 1895, acea sumă de 60 milioane e așa de mare, încât nici unul din statele germane nu are atâta bani cruțați după numărul populațiunii. In Lippe-Detmold se vin pe cap 445.60 mărci, pe când la finea anului 1898 în Prusia se veneau numai 190.10 mărci pe un locuitor, ca bani depuși la diferitele bănci.

scrisoare:...» Luna trecută mi-am luat licența; acum mulțumită lui D-zeu și spriginului ce mi-ai dat, pot să trăiesc din munca mea, deci nu-mi mai trimite bani...»

Ea nu prea pricepea ce-i aceea »licența«, dar' învățătorul i-a spus că e ceva cu care se câștigă paralele ușor, fără multă bătae de cap.

Lui nu-i mai trebuie bani, nici ei nu-i trebuie; de ce să muncească dar'? Toată ziua nu face nimic decât se bocește. Umblă prin toată casa, găsește câte-o carte de a lui, o ia, o sărută și plânge. Apoi fugă afară, se uită de-a-lungul drumului așteptând ceasuri întregi până ce vedea un nor de praf și pe poștaş venind în goana calului. Aleargă spre el cu inima plină de speranță și cu ochii ei îl întreabă nerăbdător.

— »Nimic, lele Sandă«, răspunde trist poștaşul, și pleacă murmurând:

— »Eată ce va să zică să înstrăi-

Meseriașii români din Orăștie, încurajați de succesul celei mai noue reprezentațiuni ce au dat, se pregătesc a se manifesta de nou și cât mai des, dacă nu prin producțiuni mai mari, cel puțin prin serate literate, arangiate cam în felul celor ce le arangiază Reuniunea sodalilor din Sibiiu. Precum aflăm, Duminica viitoare în 4/17 Martie, va avea loc întâia serată de acest fel. Vor declama mai multe dame și domni și se vor ceti și oare-cari disertațiuni. D-zeu ajute!

Dela Buri au sosit zilele din urmă știri triste. Generalul lor Bota, strîmtorat de greutățile lungului războiu, a cerut armistițiu (pace de arme pe câțva timp) și în vremea asta se zice că cearcă înțelegere cu Englezii pentru a se preda. Guvernul englez însă nu primește nici un tîrg, ci numai predare cu totul, fără nici o condiție.

Cât costă armatele pe apă? Voiți să știți cât costă pe Statele cele mari corăbiile de războiu cu soldații lor? Eată: Intruind la un loc cheltuețile înscrise în bugetele celor mai mari puteri maritime de pe glob, Anglia, Franca, Statele-Unite, Rusia, Germania, Italia și Japonia, se ajunge la colosala sumă de 1,863,075.000 lei! Și acest arunc de bani făcut din pungile națiunilor, se înoeste în fiecare an! Anglia este aceea, care cheltuiește mai mult. Ea figurează în această sumă cu 653 milioane. Apoi vine Franca cu 345 milioane, Statele-Unite cu 246 milioane, Rusia cu 207, Germania cu 167 milioane.

nezi copilul dela vatra lui; e pierdut în veci!.. Lelea Sanda dădu un oftat lung, lung și sfâșietor de trist. »Ear' nimic!« Apoi intră în casă, luă portretul lui și scaldându-l în lacrimi, îl sărută mereu bocind:

— »George, puiul mamei, de ce nu-mi scrii, de ce mă omori?

Și așa își duce viața de un timp încoace: nici nu mănâncă cum trebuie, nici nu doarme. Noaptea când închide ochii oboșiți de atîta plîns, de ațipise puțin tresare trezită de vre-un vis rău; ba vede pe George al ei căzînd într'o prăpastie adîncă, ba lungit jos și scaldat în sânge — și în fel de fel de chipuri groaznice de o fac să se cutremure și să nu mai poată dormi toată noaptea. Atunci se scoală și cade în genunchi în fața Maicei Domnului. Cu mâinile împreunate, cu ochii rugători, plini de lacrimi, ridică spre icoană, șoptește o rugăciune: »Doamne redă-mi-l!«

Isprăvile foamei. Din Budapesta se scrie »Unirii» din Blaj următoarele: Săptămîna trecută și cealaltă au fost martore la niște mișcări socialiste de un caracter revoluționar. Sunt aici în capitală câteva mii de muncitori, cari nu capătă lucru. Nu e nimic mai trist, de cît să vezi niște bieți oameni, cari își îmbie serviciul lor, dar' nu este cine să-l primească! Cîteva zile trăesc din chivernisala ce și-au adunat-o în sudoarea feții, pe urmă, când și aceea s'a isprăvit, ajung la — foame. Ei nu sunt niște parasiți, nici cerșitori nu sunt, cari cer »pomană» — ci sunt oameni în deplină putere, cari voesc să lucre, dar' nu au cui!

Și cine se se mire, dacă acești oameni ajunși la desperare, sunt în stare a sfărma tot ce le cade în cale, mai ales când nu lipsesc așa numiții »luminători» (socialiști) ai gloatelor?

În săptămîna trecută au avut voce dela poliție, a se aduna și a percurge astfel stradele în semn de demonstrație. Mii și mii de muncitori, înșiruindu-se în rînduri de câte 4, au parcurs astfel străzile, la început în liniște. Ici-colo vedeai că duc câte o tablă cu inscripția pâne și drepturi!», »pâne și lucrul!« Ajunși în fața unei cafenele, deodată liniștea dispăre și o ploaie de petri sboară în geamurile cele scumpe. Poliția era prea puțină, ca să-i poată împedeca. S'a pornit apoi un adevărat vandalism.

Dar într'o zi lelea Sanda ne mai putînd răbda dorul ce o tortura, s'a hotărît: și-a vîndut lucrurile din casă și-a luat o legătură cu de ale mîncării, și s'a suit în tren.

Ajunsa în București, rătăci două zile și o noapte pe stradă întrebînd pe toată lumea de George al ei, dar' nimeni nu știa. Unii rîdeau de dînsa, alții dădeau cu tristețea din cap, crezîndu-o nebună.

Și tot umblînd astfel se oprește deodată în fața unei clădiri frumoase, de unde eșea un cărd de băeți mari... Și George al ei tot așa de mare trebuie să fie — și ochii i-se umplură de lacrimi...

Se apropie de unul din tineri și-l întrebă dacă nu cumva cunoaște pe băiatul ei.

— »Dar' ce fel de om e?« întrebă tînerul.

— »Frumos, maică, frumos...«

Toate cafenelele, ce erau în drum, au fost năpustite cu petri; bieții cafegii, au îndurat pagube de mii de floreni! Mulțimea s'a prăbușit apoi asupra parlamentului, voind să-i spargă geamurile, dar' pe atunci se adunaseră mai mulți polițai, cari s'au încăierat apoi cu mulțimea furibundă.

A fost o greșală proastă din partea muncitorilor, când s'au descărcat chiar asupra cafegiilor, cari au arêtat multă bunăvoință față de ei. (Chiar și azi se împărtesc în multe birturi mîncare gratuită unui număr anumit de sêraci.) Dar' cine poate lua în dreaptă judecată actele bieților muncitori flămînzei, când știut este, că foamea e cel mai periculos sfetnic!

Atâtea mii de oameni fără lucru, atâtea forțe neluate în samă, constituie la tot cazul o anomalie, care poate să aibă urmări mult mai sinistre, dacă guvernul nu se va îngriji de sanarea rîului pînă nu-i târziu!

Cancelarie de avocat. Dl Dr. Vasile Dan, avocat, ne face cunoscut, că a deschis cancelaria advocațială în Sibiiu, strada Măcelarilor Nr. 23.

Membri la Reuniunea de ajutorare a lucrătorilor și a servitorilor, se pot înscrie și aici în Orăștie la dl primar Acker, care ne roagă să amintim de nou cetitorilor nostri

Și zicînd așa lelea Sanda scoase din sîn fotografia și i-o arată.

— »Apoi pe asta îl cunosc eu, mi-a fost coleg. Uite, stă în casele ale mari de acolo, unde-i bătută în pîrete tabla cea neagră cu litere de aur... El acum a eșit avocat și s'a însurat.

Lelea Sanda, ne mai ascultînd nimic, alergă spre casa arêtată. La fereastră se opri. Un tîner, lângă un birou luxos era, cufundat în cetirea unor hîrtii...

L'a recunoscut! E fiul ei, George al ei...

Intr'un suflet, ca nebună, biata Sanda sui cele câte-va trepte și când se între se isbi la ușă față în față cu o femeie tîneră și frumoasă.

— »Ah, mon Dieu, quelle bête!...

Sanda rămase înmărmurită de atîta frumusețe și splendoare.

— »Pe cine cauți aici, mitocano?... se resti la ea femeia cea frumoasă.

— »Păi... pe el... pe George al

despre această Reuniune și foloasele ei. Felul de întocmire a acestei însoțiri întinse peste toată țara și de mare folos pentru muncitori și servitori la întâmplări de nenorociri căzute asupra lor în lucrul câmpului sau în slujit, a fost pe larg descrisă de dl Dr. Ioan Mihu în mai mulți numeri ai toii noastre din anul trecut. Membrii sunt de două feluri: fondatori cu plată de 10 cor. 40 bani pe an, și ordinari cu 5 cor. 72 bani pe an. Foloasele frumoase.

Reamitindu-le cetitorilor nostri, atragem luarea aminte a celor din loc, că se pot înscrie cari vreau, la dl primar al orașului.

Vestitul postitor italian Succi

a sosit în București la otel Frascati. După-cum se știe, la expoziția din Paris, Succi a făcut o adevărată minune. El a fost închis într-o locuință, zidită anume, unde nu i-s'a lăsat nimic de mâncare sau băutură. În această colivie bine închisă, Succi a stat 30 de zile fără să mănânce nimic și fără ca sănătatea lui, destul de bună, să fie atinsă. În tot timpul cât a durat această curioasă răbdare, Succi a fost supravegheat, așa că o înșelăciune n'a fost cu putință. Succi a venit în București pentru a reînoi proba dela expoziție. El va sta treizeci de zile nemâncat, în folosul celor cari n'au ce să mănânce, al sêracilor, deoare-ce

meu! De patru ani a plecat și nu l'am mai văzut de loc și nici nu mi-a scris de mult... și de!... mamă sunt... mi-a fost dor de el, credeam că poate e bolnav și am venit să-l ved, să-l sărut măcar odată...

— »Tu, tu mama lui Jorj? Minți, canalie!«

Jorj, — cum se numea acum George — atras de sgomot eși să vadă ce este. În pervazul ușei se opri înmărmurit. Mama lui aici?

Sanda zărindu-l se repezi la el și-l apucă în brațe:

— »George dragă, puiul mamei, te-am visat rău, credeam că ești bolnav... O, de-ai ști cât am plâns în lipsa ta!...«

Și-l săruta, și-l îmbrățișa plângând ca un copil.

Jorj voia să-și strângă mama la piept, să plângă împreună cu ea... dar glasul soției sale îl opri:

— »Cum Jorj, această femeie e

Succi are avere suficientă pentru a nu căuta să facă speculă din extraordinarele lui postiri. În legătură cu aceasta un ziar din Iași face următoarea glumă: „Pare că Succi a fost chemat de dl Sturza (noul ministru) spre a arăta partizanilor arta de a posti, căci posturi (slujbe) nu li-se vor putea da!... Dar' aceștia nu prea au aerul de-a fi convinși“.

O frumoasă sêrbare a arangeat societatea culturală economică

„Petru Mavrogheni“ de pe Domeniul Coroanei Cocioc (România), în sara de 3 Februarie a. c. în localele școlii Bratulești. A fost, precum ni-se scrie de acolo, o serată musicală urmată de dans. Pe lângă întreaga populație din localitate și împrejurimi, au participat și multe persoane din orașele Ploiești și București.

Sêrbarea se deschide prin Imnul regal executat de corul școlii condus de dl Al. Timotescu. Apoi alte bucăți corale, un dialog despre relele ce provin din betie, executat cu mult succes de copii, conduși de d-șoara Virginia Domide, învățătoare din Periș. Au urmat cântări și violină, declamări, jocul copiilor, și serata s'a încheiat prin marșul lui Andrei Murășan „Deșteaptă-te Române“.

A urmat dansul în două săli. Simpaticul Dr. Iacob Rațiu, președintele

mama ta?... Va să zică m'ai băgat într-o familie de mitocani? Măne poi-măne va veni un măturător să zică că mi-e cumnat, sau un cerșitor că mi-e văr. Oh, c'est horriblé!... Jorj, nu se poate ca aceasta să fie mama ta; nu e așa Jorj că e neună?...«

Amețit, turbat, el se desfăcù din brațele mamei sale. Privi pe soția sa, se gândi la zestrea ei, la numele ei și își zicea:

— »Nu, nu se poate să mă dau pe față; mama e bună, îi voi explica, mai târziu că pentru fericirea mea nu trebuie să se știe că mi-e mamă. Ea va înțelege; îi voi da bani și știindu-mă fericit, va trăi la țară, departe de mine...«

Sanda era uimită. Privea când pe femeea lui Jorj, când pe el, a cărui privire rece îi umplea inima de jale.

— »Da George puiule, e drept, m'am schimbat mult... Am suferit mult în urma ta, de dorul tău... dar' eu

societății, a dat și de astă-dată o vedită dovadă de dragostea cătră țărani, în mijlocul cărora e așteptat cu drag El a deschis șirul jocurilor cu Hora națională. Sêrbarea a fost dată pentru sporirea fondului cultural al societății. Reușita a fost destul de mulțumitoare. Constantin Cioacă, notarul Dom. Cor. Cocioc.

Furt cu spargere. În noaptea de Sâmbătă spre Duminecă scrie „Gazeta“ din Brașov, s'a întâmplat în orașul nostru în fâinăria lui Martin Fromm din „têrgul boilor“, un furt cu spargere sêvêrșit cu mare îndrăsneală și cu multă istețime; se vede, că făptuitorul este un „mestêr“ în spargeri de casse de fer. Modul cum s'a introdus el în curte și în prăvălie, cum a tăiat grațiile de fier dela fereastră biroului ca să intre în prăvălie, și cum a tăiat și ciocârțit el cassa de fer, de unde a furat 1400 coroane în bancnote și bani de argint, arată un mare rafinament. Se crede, că a avut un soț, căci ca să intre în curte a ridicat poarta din țigini, la care lucru trebuia să-i ajute cineva. La tața locului s'a aflat o batistă însemnată cu inițialele „N. B. 7“. Poliția face toate sfortările, dar' până acum n'a dat de urma făptuitorului.

Un regiment arestat. În fortăreața Aradului s'a întâmplat un lucru

sunt mama ta, Gerge, mama ta.. nu mă mai cunoști...?»

Și atunci Jorj cu o voce slabă dar' hotărâtă murmură:

— Nu, nu te cunosc!...

Sanda dădu un țipet și cu ochii holbați, cu brațele ridicate, cu pumnii încheștați se repezi spre tinêra femeie strigând:

— »Hoțo!, mi-l'ai furat!...

Dar' Jorj se pune între ele.

Sanda se opri, își mai privi odată feciorul în față, și dându-și ultima suflare, se rostogoli la picioarele lui Jorj, înmărmurit de groază...

G. I.

rar. După cum se scrie, într'una din nopțile trecute niște rău făcători au jefuit întreg magazinul de montură! Autoritățile militare și poliția au început o aspră urmărire. Mai interesant e, că întreagă miliția din fortăreață, 16 companii, au fost pedepsite cu arest de casarmă. Nici unui militar nu-i este iertat să părăsească casarma, ear' sergenții cu familii numai așa pot merge acasă, dacă mai întâiu sunt căutați cu deamăruntul.

Un copil ars de viu. Strada Agricultorilor din București a fost Vinerea trecută locul unei nenorociri, care a mișcat pe toți locuitorii de acolo. Pe la ceasurile 11, soția comerciantului Ștefănescu dela Nr. 10 plecă în oraș, lăsând singur în odaie pe copilul ei Ștefan, în vîrstă de 2 ani și jumătate. Băiatul începî se se joace pe lângă mașina cu foc. O scânteie sărind din mașină, căzî pe hainele copilului, cari se aprinseră îndată. D-na Ștefănescu nu se întoarse acasă, decât la oarele 2 și jum. Când nenorocita mamă intră în acea cameră, nu găsi decât trupul prefăcut scrum al fiului ei. Nenorocita avî durere de nebuniă și dacă nu săreau vecinii în ajutor, și-ar fi smuls tot perul!

O femeie, cum rar se mai găsește. Se anunță din Timișoara, că zilele trecute o femeie română de acolo, anume Saveta Babescu, în vîrstă de 72 ani, s'a căsătorit acum a cincia oară, alegîndu-și ca mire pe funcționarul George Momir, în vîrstă de 59 ani. Fericita mireasă are în Fabricul-Timișorii două case frumoase, apoi 8 copii, 22 nepoți și 6 strănepoți.

Reuniunea a III-a de înmormântare din Sebeșul săsesc, condusă de dnii Sergiu Medean ca președinte, Zev. Murășan, cassar, Avram David și P. Opincari censori, și-a încheiat anul trecut cu frumos sfîrșit: avea avere activă coroane 13.381.22 (mai mare cu 3129 ca în anul celalalt). A adunat din taxele dela membri 4957 coroane și-a plătit ca ajutoare 2042 coroane. Cheltuelile de administrație au fost 524 cor. 80 bani.

† **Sylvester Domokos** preotul prim reformat maghiar din Orăștie, a murit pe neașteptate în 4 Martie n.

de influență, în etate de 57 ani. Il deplîng 6 fii. A participat la înmormântare și fostul său coleg de altar, Dr. Bartok, ales acum 2 ani episcop la Cluj. Fie-i țărîna ușoară.

Procurare. Primăvara e aici. E vremea ca economii și grădinarii să-și procure sîmînte de lipsă. Dar' de unde? Publicul din provincă așteaptă de regulă sosirea agenților, dela cari apoi cumpără sîmînte vechi, cari numai au puterea de-a încolți, precum se dorea. Așa din sîmîntă de curechi să alege de regulă rapiță sîlbatică, din cea de napi de nutreț morcovi sîlbatici, printre cele mai frumoase flori, ca vioale, roze de toamnă etc. abia afli ici-colea câte una frumoasă, cele mai multe sunt goale, sîmînte de napi de nutreț abia atunci încep a încolți cînd plantele din sîmînta dela Mauthner, sunt la întăia sapă. Luând toate astea în socoteală, facem serviciu bun cetitorilor nostri cînd atragem luarea aminte a cetitorilor asupra firmei Eduard Mauthner din Budapesta, dela care să capetă sîmînte aievea bune și cu putere de-a încolți.

Nou transport de cai pentru Transvaal. Cele două vapoare, ce au plecat sîptămînilor trecute din Fiume, încărcat cu cai, încă n'au trecut apele mării Adriatice și acum din nou a sosit în portul din Fiume un alt vapor englez, ca să ducă cai în Transvaal. Vaporul acesta este „Beacon Grange“ de 2600 tone și este arangiat pentru 8900 cai. Indată-ce va fi încărcat, va pleca spre Africa sudică, decumva n'o fi pace pe cînd sosesc și aceși cai (după 3 sîptămîni de drum pe apă).

Sarea pentru vite. Sarea este de neapărată trebuință pentru vite, de oare-ce o parte a trupului lor chiar constă din sare. Sarea face nutrețul vitelor mai gustos și mai plăcut și pe lângă aceasta le mărește și setea. S'a constatat, că vitele lipsite de sare îndeobște sunt mai slabe decât acelea, cărora nu le lipsește sarea. Sarea mai are o înrîurire însemnată și asupra îngrășatului. De aceea vitelor puse pe îngrășat, trebuie să le dăm mereu sare, căci altfel nu se îngrășe cum se cade.

Sunt unele nutrețuri, cu deosebire ierburi, cu cari cînd se nutresc vitele nu prea au așa lipsă mare de sare.

Greutatea sau cantitatea de sare, ce trebuie dată unei vite nu se poate hotări. Totuși pentru o vită mare se socotește de regulă câte o jumătate de chilogram pe sîptămîna. Sarea trebuie dată la vite pe fiecare zi, sau la două zile odată. Cea mai bună sare pentru vite, este cea măruntă, care se amestecă cu făină sau cu țărîte. Sarea în zdroburi mari nu se prea recomandă pentru vitele rumegătoare, de oare-ce lăcomiud ele prea tare după ea, pot să rupă de odata prea multă, ca să se înece, sau pot să-și strice și dinții dinainte. (Albina).

— Concert de citeră se va da la 17 Martie n. a. c. în sala otelului „Transilvania“ din loc, de cătră elevii d-șoarei Paula v. Welther. Intrarea: 1 cor., loja 6 cor., galerie 50 fileri. Bilete de intrare se află în prăvăliile d-lor H. Graef și Gustav Zobel, ear' seara la cassă. Fumatul este oprit. Inceputul precis la 8 ore seara.

Populația Germaniei, după cea mai nouă numărare, este de 56,345.014 locuitori, din cari 27,731.067 bărbați și 28,613.937 femei, deci sunt cu un milion mai multe femei decât bărbați în Germania.

Un prînz al gheboșilor. Se scrie din Varșovia: Intr'un birt de aici cercetat numai de publicul cel mai ales, se întemplă zilele acestea un cas original. Se apropia oara prînzului. Chelnerii toți erau la locul lor gata pentru primirea oaspeților cînd eată se deschide ușa, intră un om ghebos de par'că avea o pită în spate, și se pune la o masă. Ușa se deschide a doua oară și cel care intră este eară-și un ghebos. Așa se întemplă de douăzeci și cinci de ori una după alta, pînă-ce au intrat douăzeci și cinci de gheboși, cari de cari mai cocoșați, cari au ocupat mesele. Chelnerii sunt uimiți de această îmbulzeală de gheboși, oaspeții negheboși sunt uimiți de atîta conmeseni gheboși și chiar gheboșii sunt surprinși, vîzîndu-se adunați aici în număr așa de mare. In fine întrebă birtașul pe unul din gheboși, care să fie cauza, că atîți gheboși și-au ales localul lui ca loc de întîlnire, și atunci eși la lumină, că fiecare oaspe ghebos primise o epistolă anonimă, în care era învitat la un prînz azi în birtul acesta. A fost un om glumeț, care a pus la cale

această stringere la un loc al gheboșilor.

Asentarea la Orăștie. Săptămâna aceasta, Luni, Marți, s'a ținut asentarea pentru feciorii din jur. Din 456 flăcăi s'au asentat 134. Asentarea pentru cei din oraș a dat rezultate mult mai mari: au fost asentați peste 50% din cei chemați.

Comitetul Reuniunii Economice din Orăștie în vederea timpului primăvaros ce a început de câteva zile, va lua încă săptămâna viitoare măsuri pentru căpătarea și aducerea celor 800 de altoi din pepiniera dela Geoagiu, pe care le va împărți apoi între membri Reuniunii.

Pân'acum s'au înștiințat peste 50 de membri că doresc să capete altoi. Alții se grăbesc ca să nu vie prea târziu cu înscrierile și cu cererile.

Cele 10 porunci ale limbii. Fruntașii poporului Flamand din Belgia, pentru a întâi sentimentul național între concetățenii lor, au răspândit în popor următoarele 10 porunci, cari se potrivesc de minune și pentru noi Români.

Iată-le:

1. Gândiți-vă, că în toată viața trebuie să dați locul întâiu limbii voastre strămoșești.
2. Vorbiți în limba voastră acasă, cu ai voștri, cu prietenii și cu ori-cine, chiar și în fața unui străin, căci se cade ca străinul să-ți învețe limba ta, nu tu pe a lui.
3. Creșteți pe copiii vostri în limba voastră, și învățați mai ales pe fete să vorbească și să iubească limba maternă.
4. Feriți-vă de școlile străinilor, căci numai așa veți lucra înțelepțește.
5. Cumpărați numai cărți, reviste și jurnale scrise în limba voastră, căci așa veți scăpa de influența străinilor.
6. La ori-ce petrecere ca și în saloane, vorbiți numai limba voastră, dar' vorbiți-o frumos.
7. Ori-cui aveți de scris, scrieți-'i în limba voastră.
8. Dacă porunciți marfă în străinătate, scrieți în limba voastră, căci câștigul deschide urechile, și ascute limba.
9. Dați mărfurilor numiri numai în limba voastră, și
10. Toate inscripțiile prăvăliilor, etichetele mărfurilor și ori-ce reclamă, faceți-le numai în limba voastră, numai așa vă veți impune străinilor.

Primejdia esirii apelor. La oficiul hidrografic din ministerul de agricultură sosesc din toate părțile țerii știri despre umflarea riurilor, provenită din topirea repede a zăpezii. Deosebi umflarea Dunării insuflă temeri.

O bancă ungureasă — bano-rotată. Banca din Chichinda-mare „Takarék- és Előleg-egylet” a ajuns în bancrot cu pasive de 500.000 cor. Din cele 400.000 de cor. ce erau depuse la bancă, abia se va putea mântui 1—2%. Deponenții sunt aproape toții industriași mici, amploiați inferiori și agronomi din clasa mai săracă. In cassa institutului s'au aflat bani gata numai 3200 cor. Mare ticăloșie!

Notiță Literară

DI Aurel C. Popovici a scos de sub tipar în editura Institutului de arte

grafice „Minerva” din București un volum de „Vorbe înțelepte”, maxime și reflecțiuni din literatura universală.

Volumul, de format drăgălaș 8% mic. cuprinde 316 pagini și se poate procura cu prețul de lei 1.50 dela numitul institut din București, strada Isvor 80.

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihu.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihaiu, Danil David și Constantin Batcu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons. **IOAN MOȚA**

„ARDELEANA”

institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului nostru prin presenta se invită la a

XV-a adunare generală anuală ordinară,

ce va avea loc **Duminecă în 31 Martie st. n. 1901 la 10 ore a. m.** în localul institutului, cu următoarea

Programă:

1. Deschiderea prin președintele adunării.
2. Presentarea bilanțului și a rapoartelor anuale a direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
3. Decidere asupra bilanțului și rapoartelor anuale.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Raport în afacerea contractului încheiat cu jurisconsulțul institutului.
6. Alegerea alor 3 membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani.
7. Propuneri intrate în conformitate cu prescri-sele statutelor.
8. Exmiterea alor 2 acționari, pentru autentica-rea procesului verbal.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunare, se binevoiască a depune acțiile și dovezile de pleni-potență la cassa institutului, cel mult până în 30 Martie st. n. 1901 la 5 ore post meridiane.

Orăștie, 9 Martie n. 1901.

Direcțiunea.

Sz. 1492—1901. tkvi.

1-1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság Gusitza Cosztandin Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajthatónak Antal Salamon (Bagyik) végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajthatónak 136 kor. tőke, ennek 1898. évi november hó 20. napjától járó 5% kamatai 87 korona 70 fillér eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 7 kor. és még felmerülendő költségek iránti ugy a csatlakozottnak kimondott Prip Jánosnak 190 kor. 80 fill. s jár. iránti követeléseik kielégítése végett Antal Salamon (Bagyik) végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvénysék, puji kir. járásbiróság területéhez tartozó F.-Szálláspatak községi 65 sz. tjkvben A I. 2—14 rdsz. alatt felvett ingatlanait és az u. o. 189 sztkvben, A † 2 rdsz. a. felvett ingatlanokból 1/8-ad rész jutalékát rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibicsátott árverési feltételekben részletezett összesen 645 koronát tevő kikiáltási árban az **1901. évi márczius hó 27. napjának d. e. 10 órakor** F.-Szálláspatak községnek előljároja házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint birói letéti pénztárnál befizetni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Hátszegen, 1901. február 15-én.

F E H É R,
kir. albiró.

Sz. végrh. 186—1901.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hátszegi kir. járásbiróság 1899 évi Sp. I. 453—5 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Matesó J. Kiv. javára Dumbráva Dumitru s. t. kis-oztrói lakosok ellen 160 kor. s jár. erejéig 1900. évi október hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 968 kor. becsült következő ingóságok, u. m. juhok, szarvasmarhák, disznok, gabona nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbiróság 1900. évi V. 798/2 számú végzése folytán 160 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi járó % kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 107 kor. 47 fill.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig adosok lakásán leendő eszközlésére **1901. évi márczius hó 20. napjának délutáni 4 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elrognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1901. évi. márczius hó 4. napján.

Szentmiklosy András,
kir. bir. végr.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMIĂ, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000.

(92)

Depuneri: cor. 1,750.000.

19—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 80 %;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 1/2, ear' dela corporațiuni culturale cu 6 1/2 %;	5) arândează și exarândează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3, 4, 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva verbal in biuroul institului, ear' in scris prin corespondență.

Orăștie, 1901.

Direcțiunea.

Insertiunile și reclamele sunt sufletul comerțului!

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrațiunea foii „Bunul Econom“.

„Minerva“

Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele :

Opuri, Broșuri și Placate

Bilete de logodnă și cununie

Carte și epistole

☆ Circulare & preț-curenturi

Note, Bilete de visita după plac și cerere

Registre și imprimate

Anunțuri, Compturi și Adrese.

Bilanțuri etc. etc.

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comandă prompt și cu cea mai mare acurateță!

Comande din afară se efectuează repede!

SPICUIRI LITERARE

Pe jumătate de an . . . 1 cor.

Orăștie, 23 Feb. v. 1901.

Pe un an întreg . . . 2 cor.

Om și câne.

Brau flămânzi un om și-un câne.
Am rupt din codrul meu de pâne
Și-am dat la om, fiind-c'a cerut,
Ear' bietul câne a tăcut.

A doua zi având ear' pâne,
Mi-am dat bucata mea la câne;
El a tăcut și a mâncat,
Iar' „bietul“ om — m'a înjurat!

Radu D. Rosetti.

DUMNEZEU ȘI — SF. PETRU

Poveste de demult și... de zilele noastre!

Odată Sf. Petru pășește înaintea lui Dumnezeu și îi zice:

— Lasă-mă, Doamne, să mă cobor odată pe pământ, ca să îmi petrec cu pretenii mei și să-mi alung puțin neplăcerile. Și așa acolo jos e tocmai acum carnavalul.

— Te las, zise Dumnezeu, pe timp de o săptămână, dar' la timpul hotărît să te întorci negreșit.

Și se coborî Petru pe pământ la prietenii săi, cari îl au primit foarte bucuroși. Și îl conduseră prietenii la vin și joc, și de atâtea bucurii și plăceri îl au împărțășit, în cât Petru era mai să-și uite de cer. Numai peste o

săptămână s'a întors, când după atâtea tărăboiu, îl durea rău capul.

Dumnezeu îl primi cu blândetă și pășind înaintea lui Petru îi zice:

— Pentru ce vii așa târziu?

— Ah, Domnul meu, răspunde Petru, am fost foarte vesel. Au fost de toate: vin, poame și mâncări; veselie, muzică și joc; pe pământ a domnit mare bucurie și era p'aci să uit că trebuie să părăsesc «raiul pământesc».

— Ei bine, Petre, zice Domnul, acum spune-mi tu acei oameni în bună-starea lor, în belșugul în ale mâncărilor și băuturilor, ce cu mână bogată le-am dăruit, adusu-și-au ei aminte și de mine?

— Doamne, răspunde Petru, peste tot locul, pe unde am umblat pe pământ, zău nici un singur om nu se gândea la Tine, și numai femeia aceea bătrână, a cărei casă și cuprinsuri i-le-au potopit focul, numai ea se ruga Ție cu lacrimi.

— Acum dar' Petre, vezi și mergi ear' la porțile raiului și le păzește sîrguincios, ca și până acum.

Urmând alt carnaval, Petru își ceru eară voie pe o lună, aducându-și aminte de celea din anul trecut. Dumnezeu îi dă voia cerută.

Coborîndu-se spre pământ, Petru gândea în sine: «O să-mi petrec eară câteva luni între prie-

tenii mei, și nici n'o să mă întorc așa iute.»

Dar' ce să vezi? Pe pământ toate le află altcum: vinul, poamele, bucatele nu erau nicăiri, sêracii pământeni mureau de foame. Răsboiu, primejdie de moarte îi amenința, răpiri, ucideri... pârjol pretutindenea! Nu petrecea nime-nă, ci fiecare sta închis în casă și își trecea timpul în plânsuri și oftări.

Astfel Petru după trei zile se întoarse supărat la cer.

Dumnezeu primindu-l cu blândete, îi zise:

— Ei bine, Petre, dar' așa curând? Ce-i asta, că anul trecut n'ai venit o lună întreagă?

Și îi povestește Petru lui Dumnezeu cât de sêraci sunt acum pământeni, ce lipsă și în-tristare e acolo peste tot locul!

Iar' în urmă îi zice D-zeu:

— Acum cugetă oamenii la mine, Petre?

Iar' acesta îi zice:

— De dimineața până sara și de sara până dimineața, neîntrerupt se roagă Ție, Doamnel! Te rog și eu să-Ți conțenești mânia, căci Te roagă cu multă supunere și milă!

Și îi răspunde D-zeu:

— Ascultă Petre! Dacă îmi deschid mâna milostivă și le dau oamenilor vin, grâu, cu un cuvânt

de toate cu prisosință, și pe lângă acestea încă sănătate și zile pacifice, ei își uită cu totul de mine și de binefacerea mea! De aceea câte-odată trebuie să-i ameninț cu moarte, să le trimit foame și războiu, ca să se căiască și să se întoarcă către mine!.

Auzind acestea, Petru se întoarse eară la poarta raiului.

DOI BOGAȚI

Ma dus avarul să-mi arate
Intregul său tezaur,
Și 'mi-a deschis o ladă plină
Cu aur... aur... aur...

Privindu-mă cu ochi ironici
Mi-a zis: «Arată-mi mie
«Și tu, acum, de se poate,
«Atâta bogăție!»

Atuncea, ca să-mi sting în suflet
Sarcasmul și amarul,
Și să-mi arăt că decât mine
E mai sărac avarul,

L-am dus grăbit spre locuința,
Spre raiul dragei mele,
Ș'am zis avarului: «Privește
«Furiș printre perdele!»

El s'a uitat: pe-o pernă albă
Dormea iubita dusă,
Și 'n jurul ei plutea un farmec
De liniște nespūsă...

Ne-am dus în urmă fiecare
Spre scumpul său tezaur:
Eu spre iubita mea. — Avarul
Spre lada lui cu aur...

Traian Demetrescu.

ACULUI MEU DE CUSUT

No să-ți spui eu ție nici o
dată vr'o vorbă bună, vr'o vorbă
de dragoste, scumpul meu ac?

Mereu să-ți tot cer numai să mă
slujești fără preget? Oare eu te
prețuesc pe tine ca pe pretenii
acea în bunătaea cărora ai atâta
încredere, în cât nu-i răsplătești
nici cel puțin cu un zîmbet de
mulțumire, nici cu un cuvânt
prietenesc?...

Și cu toate acestea spune-mi
tu, servitor prețios, tovarăș cre-
dincios, ajutorul meu, unealta mea
muncitoare și supusă, inteligentă
și ascultătoare, dela ce muncă te-ai
dat în laturi?

«Mă uit la vestmintele cu
care sunt îmbrăcată, la cele care
mă împodobesc, la cele care îmi
împodobesc odăile; rochia de pe
mine, batista brodată, scăunelul
pe care îmi pun picioarele, perde-
lele care nu lasă să-mi între soa-
rele în odaie..., tu le-ai lucrat toate,
acul meu. Tu mi-ai ajutat să fac
haina groasă ce am dat săracilor;
tu ai cusut și hăinuța de mătăsă
trandafirică cu care își îmbracă ne-
poțică-mea păpușa. Ajutor al bu-
nătății și milei, prietin al convor-
birilor intime, spune-mi ce n'am
făcut noi amândoi, de când dege-
tele mele nedibace se încercară
pentru întâia oară să coasă bucata
de stofă ce-mi dăduse mama,
până în ceasul acesta, când nu te
mai pot mânui cu îndemănare?...
Câte n'am auzit și văzut amândoi,
eu cu capul plecat asupra mersu-
lui tău regulat silindu-te une-ori
cu bucurie, cu pornire, cu emo-
țiune să împung, pe când tu ghi-
ceai, poate, ce aveam în inimă,
în clipele acelea!

«Ai fost martor tăcut, al
atâtor convorbiri, a căror amintire
mi-e scumpă, al atâtor cărți ce-
tite lângă foc de cătră câte o
voce prietenă, al atâtor staturi ce-
rute și primite, al mărturisirilor
pe jumătate spuse, al zîmbetelor
fericite și al lacrimilor ce au că-

zut pe oțelul tău strălucitor, și ești,
acul meu, și o armă; da, armă
binefăcătoare; cu tine poate omul
lupta cu sărăcia, cu tine poate
oculi ispitirile, cu tine câștigă
pâne pentru copii, și înlătură și
gonește gândurile rele. Tu ești
sprijinul săracului, scăparea de le-
nevire a bogatului, talisman mi-
nunat în mâinile celui care vrea
să gonească răul. Ah! cum i-se
liniștește mintea cui coase cu tine
și cum se face spiritul de primi-
tor de gânduri bune și sănătoase!

«Știi tu, acul meu, câte bine-
faceri aduci tu aminte cui te vede?...
Ți-a spus cineva câte nenorociri
ai ajutat, câte ceasuri singuratic
ai făcut să treacă pe nesimțite,
câte minute încântătoare ai făcut
pe unii să petreacă, câte pomeni
ai ajutat, câte polte urite și do-
rințe ușuratic ai gonit cu înfri-
rarea ta cea bună?

«De ai afla, ce memorii ai
putea scrie! Ce de istorii mișcă-
toare, folositoare și moarte, al
căror tainic agent ai fost tu sin-
gur.

«Dar' fie că te venerează și
te stimează mulți sau puțini, umil
și mare lucrător, respectul ce am
eu pentru tine e nemăsurat de
mare. Tu, care faci așa de puțin
zgomot, atât de puțină gălăgie și
atât de mult bine, primește oma-
giul meu de femeie și de prie-
tenă, acul meu modest!»

Traducție de
DUMITRU STĂNCESCU

SONET

Iubito, 'n vremuri trecute mă
chemi eară,
Să mai trăiesc cu visul de-altă-dată,
De-un zîmbet să-mi atrne vieța
toată
Și sufletu'mi de-o șoaptă să tresară,

Și se-ți sărut ear' mâna delicată,
In ochii tîi privind se mi-se pară
Că ved o lume sfântă și bizară
Și o enigmă 'n veci nedeslegată.

Iubita mea, târzie încercare;
Prea fericit era să fiu cu tine...
Trecutul nostru lasă-l în uitare.

Cât te iubesc și cât de greu îmi
vine
S'ascult ispititoarea ta chemare!...
De nu te cunosteam era mai bine.

Ioan N. Roman.

Vocea (glasul) mamei mele.

Deunăzi mi-a povestit pre-
tinul meu o frumoasă istorie des-
pre vorbe binevoitoare. O bună
femeie trecea pe dinaintea unei
cârcime tocmai când cârcimarul
da afară cu puterea pe un tinăr
bărbat. Acesta era de tot tinăr
și arăta foarte palid (galbin), și
trăsurile teței sale uscate și pri-
virea sa încremenită erau dovadă,
că el a apucat de mult pe calea
stricăciunii. Injurând și-a ridicat
pumnii, și-a amenințat cu răsbu-
nare, pe omul care s'a purtat rău
cu el. Acest tinăr era așa de în-
tărit și orbit de mânie, încât
n'a văzut doamna, care sta de tot
aproape de el, până când aceasta
i-a pus mâna pe umăr, și l-a agrăit
cu o voce gingașe și binevoitoare,
întrebându-l ce-i lipsește.

La cel dintâiu cuvânt bine-
voitor el a trăsărit ca și când ar
fi primit o grea lovitură, și s'a
întors repede, mai galbin ca mai
înainte, și tremurând din cap până
'n picioare. El a aruncat o privire
în pripă asupra doamnei, și zise
cu un suspin de ușurare: «Am
gândit că e vocea mamei mele,
căreia-i samănă atât de mult;

însă vocea ei a fost stinsă de
moarte, înainte cu câțiva ani».

«Așa dar' tu ai avut o ma-
mă, care te-a iubit?» zise dînsa.

Cu o schimbare de năprasnă
în simțământul său, ce nu se în-
tîmplă rar la aceia cari sunt de
o fire gingașe, tinărul a rupt'o în
plâns și-a suspinat: «Vai, da; eu
am avut un înger de mamă, și ea
își iubea pe fiul său! Însă dela
moartea sa toată lumea e în contra
mea, și eu mi-am pierdut cinstea
și stima (omenia), scurt mi-am
pierdut totul și pentru totdeauna!»

«Nici de cum; nu le-ai pier-
dut pentru totdeauna; pentru-că
Dumnezeu este milostiv, și iubirea
sa plină de milă poate ajuta și
pe cel mai mare păcătos»; zise
doamna cu vocea ei blândă și
dulce; și aceste vorbe au deșteptat
coardele amurțite, cari de timp în-
delungat au rămas dormitând ne-
mișcate în inima tinărului, și cari
pe el l-au pătuns cu o putere
de vraje, și au trezit un prisos
a gingașului său simțământ, care
a fost îngropat afund sub gunoiul
păcatului și fărâdelegilor.

Doamna a mai adăugat și
alte vorbe pline de bunătate, și
cum dînsa își urma calea, tinărul
merse după dînsa. El și-a în-
semnat casa în care dînsa a intrat,
și 'și-a scris în notiș numele care
era pe firma de argint. După aceea
s'a tras încetișor de acolo cu seme-
nele unei gândiri adânci pe fața
sa palidă și cu un simțământ și
mai adânc și mai serios în inimă.

Trecură ani, și buna doamnă
a uitat cu totul de întîmplarea,
ce noi am povestit aici, când în-
tr'o zi un străin i-a trimis biletul
său de vizită, și a lăsat să o
înștiințeze, că dorește să-i vor-
bească.

Doamna se miră, cine ar
putea fi acela și merse în odaia

de primire, unde a aflat un domn,
bine îmbrăcat, și care arăta a fi
un om de frunte. Acesta s'a ri-
dicat plin de respect și s'a apro-
piat de dînsa. Apucându-i mâna,
el zise:

«De mii de ori te rog de
iertare, doamnă, pentru îndrăs-
neala ce mi-am luat; însă am ve-
nit din depărtare de multe poste,
pentru a Vă mulțumi, de binele
cel mare, ce mi-ați făcut înainte
cu câțiva ani;» zise el cu voce
tremurătoare.

Doamna, nu-'și putea da sa-
mă de aceasta, și l'a rugat să-o
deslușească, pentru-că dînsa nu-'și
aduce aminte să-l mai fi văzut
vr'odată.

«Eu m'am schimbat foarte
mult», zise bărbatul, «astfel că
dumnia-voastră m'ați uitat cu totul;
însă eu, care, cu toate-că v'am vă-
zut numai odată, totuși sunt pe
deplin încredințat, că v'am cunos-
cut oare-când. Și vocea domniei-
voastre este întocmai ca a mamei
mele».

Cele din urmă cuvinte îi
aduseră doamnei aminte pe tinărul,
căruia dînsa i-a vorbit atât de
binevoitor, înaintea acelei cârcime,
de mult, de mult, și lacrimile cur-
geau șiroaie; amîndoi plîngeau.
După-ce s'a domolit întăia por-
nire a simțământului, domnul a
istorisit doamnei, cum acele pu-
ține cuvinte au fost pricina mân-
tuirei sale, și au făcut din el aceea
ce este.

«Vorbele serioase: «Nu; nu
ești pierdut pentru totdeauna!» m'au
urmărit pretutindenea pe unde am
umblat», zise el, «și întotdeauna
mi-se păreau, ca și când ar fi
vocea mamei mele, care îmi vor-
bea din groapă. Eu m'am căit de
multele mele alunecări, și m'am
hotărît să viețuesc în Isus, precum
a dorit iubita mea mamă, să fac;

și prin darul și mila lui Dumnezeu am ajuns în stare, să mă poți împotrivi ispitelor și să-mi poți împlini hotărârile».

«Eu nici n'am visat că, în așa de puține cuvinte binevoitoare, să se cuprindă astfel de putere», zise doamna, «și de bună samă în viitor nu voi cruța nici o osteneală de-a vorbi tuturor celor întristați și suferinzi, ce-i voi întâlni pe calea vieții.»

Din nemțește de R. S.

PAIANJENUL ȘI VERMELE DE MĂTASE

De-un verme de mătase,
păianjenul rîdea,
Zicînd: „ce 'ncet lucrezi tu,
vezi țesătura mea
Ce iute se întinde
Și zidu 'ntreg cuprinde.“
„O fi“, răspunse 'ndată
vermușul insultat,
Dar' pânza ta e slabă,
ți-o suflă, s'a stricat,
Ș'apoi la ce slujește?
Vezi bine, la nimic;
Ear' munca-mi folosește,
sunt omului amic.
Și de lucrez încet
și fire torc puține
Sunt totuși mulțumit
că fac — încet dar' bine...

Țiganul la Stână

SNOAVĂ

Un țigan s'a dus o dată la o stână — spunea bunica — unde se brodiseră să fie un baci din cale-afară de-al naibii.

Când a ajuns țiganul la stână, mai a fost trecut soarele de ziua

jumătate, și cum de dimineață nu îmbucase nimic, cum a ajuns: — Moș baci, mânca-te-aș, ceva de ale gurii, că mor de toame, nu altceva.

Baciu, fiind cum spuseiu un om al naibei, numai decât și plănuia cum să păcălească pe țigan. Ii arătă o puțină plină cu argăseală și-i dete în mână o lingură mare, îndemnându-l să se ospeteze, «dar' să mănânci până îi da de pielea oii, îi zise baciul, și să nu zici nici că-i bun, nici că-i rău ce ți-am dat; că de-i zice că-i rău: te bat; de-i zice că-i bun, — ear' te bat».

Țiganu dela început să cam codi, dar' văzînd că baciul vrea să pună mîna pe un bîț dela martacul bordeului, a început să mănânce, că n'avea încotro...

— Cum îi mă, țigane, bună ori rea? zise baciul.

— Tot așa, baciule, mânca-te-aș..

După o vreme baciul ear':

— Cum îi mă țigane?

— Tot așa baciule.

Și ear':

— Cum îi mă țigane?

— Tot așa baciule!

Baciu o sfecli, văzînd că țiganu nu-i de-ăia proști și nu-i poate da de căpătăiu...

Dete în sfîrșit Dumnezeu și ajunse țiganul la pielea oii, ș'atunci prinse curaj și întrebă pe baciul.

— Baciule, ai copii?

— Nu, tată, n'am că mi-a luat Dumnezeu, răspunse baciul plin de îndoiosare, aducîndu-și aminte de copii. Am avut trei ca trei brazi și într'o lună pe tustrei mi-i-a luat Dumnezeu —

— Baciule, răspunse țiganul, să nu mai bănuie pe Dumnezeu

că dacă li-i hi dat de hasta de care îmi dedeși mie, — dracu i-a luat.

G. Crăciunescu.

FLORILE

Un soare frumos inundă câmpia cu o căldură binefăcătoare în vreme ce vîntul lin al primăverei aborea dulce ca o suflare îngerească. Cerul albastru senin închide ca într'un glob mare de sticlă orizontul acoperit de flori și de verdeață.

Ce zi frumoasă!

Mă prîmblam singur pe câmpie, și din când în când îmi aruncam ochii pe o carte veche de versuri ce o aveam la mine. În iarbă greerii formau corul, într'o țărăie subțire și tremurătoare, ear' pe tulpinele ce se înălțau în podobite cu foi mari, verzi, câte un știclet înțona un cântec frumos, adus poate de pe țermurile străine pe unde am umblat.

Admiram frumosul peisagiu al naturii în mijlocul cărui mă aflam, și privind la florile ce creșteau prin iarbă, m'am gândit la soartea lor de-a peri nemirosite, și mi-am zis: «Câte flori frumoase nu înfloreșc în marea câmpie a talentelor, și care în gunoiul ignoranței, pier necunoscute!»

M. Ciffer.

